

Hørt rundt om i landet.

I Stavanger er følgende tatt som gislor: rektor Olden, bedriftsleder Holdt-Aannonsen og dr. Sven Ofteedal som er en bror av den dødsopte redaktør Christian Ofteedal.

I hovedpostkontoret i Oslo er det opprettet en egen avdeling som tilbakeholder post til norske borgere som staar paa tyskernes "svarteliste"; altsaa i nordmennenes "gyldne bok".

De Oslo-aviser som ikke hadde gjengitt den utsendte meddelelse om Øksfjord-affæren efter de regler som "Pressabteilung" i Stortingsbygningen hadde utferdiget, er ilagt betydelige mulkt. Gad vite om "Fritt Folk" har faatt pengene som belønning?

Fra Halden meldes at en hel del av de gutter som var kommet til en av arbeidstjenestens leire i Id ved svenskegrensen er sperret forsvunnet.

Forleden dag dirigerte Hugo Kraam en av Filharmonisk Selskaps konserter i Universitetets Aula. Det var første gang hr. Kraam viste sig offentlig efter at han var blitt trengt ut av Kringkastingsrådet fordi han nektet å dirigere en "festkoncert" niende april. Publikum hyldet ham demonstrativt og takknemlig i flere minutter.

Å Propes Gjessing.

Vaar medisinske medarbeider sier at naar N.S. er saa rasende paa direktør Gjessing er det fordi han er en av de første autoriteter i verden i kampen mot den uhyggelige ungdoms-slevesind. N.S. vet jo at naar han utryddet den sykdommen blir det slutt med tilgangen til ung-hirden.

17de mai.

Tyskerne hevder at de maatte besette Norge i selvforsvar og for å verne oss mot England. N.S. sier det var saa meget aa rette paa her i landet at det maatte ta makten. La oss gaa ned paa dette.

Men disse vittrekkende innrømmelsene berører ikke vaar nandelige selvstendighetskamp. Vi staar heller ikke som en mur mot nasjonalsosialismen fordi den senker vaar materielle levestandard. Kampen gjelder nemlig noe mere enn kamp mot tysk okkupasjon, mot N.S.-løgnene og for materien. Vi verger Norges sjel. Vi verger grunnlaget for vaar kultur; deriblant grunnloven som vi gav oss selv paa Eidsvoll for 127 ar siden og som gir den enkelte nordmann frihet, sikkerhet og ansvar. Fordi tyskerne og N.S. systematisk vil rydde de verdiane ut av norsk kultur er det vi hater og frykter nasjonalsosialismen. Men vi har alt konstatert at de ikke klarer det, for de verdiane er vokst sammen med hjertet vaart og vi gir dem ikke fra oss før de rivor det ut av brystet vaart.

La dem undertrykke vaar presse!

La dem kaste vaare nandelige høvdinger i fengsel eller nekte dem aa tale og skrive!

La dem hente gutter til fisking i Hirdheimen!

La dem ronse vaare biblioteker og politia passe paa vaare gudstjenester!

La dem gi dem ytre makt i kulturliv, administrasjon og forretningsliv til moralsk forkomne og svakt begavede individer!

Vi har allikevel evige kilder aa øse i de verdiane som 17de mai symboliserer, som fikk et fernet uttrykk i grunnloven men som lever i vaare hjarter og som er båret fra slekt til slekt av levende mennesker. Og vi skal bare dem videre!

Lev et fritt, grunnlovstyrt Norge med Haakon som vaar Konge!

Mappa
Ekspl. 85
Arg. 1941
S. v. 58 698/41
Jfr. 2742/41

Har du skrivemaskin så kopier og send i retning fra Oslo. La i alle tilfelle dette eksemplaret gå videre, videre og stadig videre!

T I D E N S T E G N

32. årgang

Grunnlagt av C. Thommessen

Nr. 85 1353/41

TAUSHET ER GULL.

Det er interessant å vite "noe" i denne tiden. Men vet man "noe" kan man komme til å plapre ut med "noe", og så er ulykken der for den man forteller "noe" om, og et viktig arbeide for Norges sak kan bli stanset. La oss derfor handle sammen og tie sammen. Spre de avisene du får og spør ikke hvor de kommer fra. Taushet er gull og frihet.

KIRKEBØNNEN I NORGES KIRKER 17DE MAI.

I en hel del kirker holdtes 17de mai om morgenen en kort gudstjeneste. Efter anmodning gjengir vi den bønn som blev læst for alteret under denne gudstjeneste:

Himmelske far, allmektige Gud, du som styrer folkenes skjebne! Av det dype roper vi til dig på denne dag som er vårt fedrelands gamle frihetsdag. Mange ganger før har det sett trøstesløst ut for dette landet, men du har alltid hjulpet når det så mørkest ut. Efter nødens og stridens år lot du tider komme da vi igjen fikk bygge landet med lov og rett, i frihet og i sannhet. Herre, vi takker dig for ditt trofaste vidnesbyrd til oss i vårt folks saga. Vi bekjenner for dig at vi ofte har sviktet og syndet. Det gamle 17de mai-løfte om å være enige og tro svek vi så altfor ofte, vi var egensindige og selvsyke. Tilgi oss, du som aldri støter noen synder bort når han opriktig vender sig til dig.

Vi ber dig, Herre Krist: Vær hos oss i de dager som for oss kjennes knugende tunge. Vær hos oss når vi ikke makter å forstå Guds vei. Gi oss lys i mørke, du vår Frelser, som var forraadt og forlatt, men likevel trofast gikk kjærlighetens offervei. Følg også oss og før oss fra dødens mørke til oppstandelsens lys.

Allmektige Gud, vår Herres Jesu Kristi Far, uttrekk din hånd og skap rett og fred for dine barn på jorden. Du som kan gjøre underverk og bøie gjenstridige hjarter, la din dag komme for alle folk. Læg sårene hos dem som sørger. Styrk dem som lider for rettferdighets skyld. Hold din vernende hånd over våre landsmenn i det fjerne og på havet. Herre, du forbarmende Gud, vi roper til dig for vårt folk i dets daglige strid og nød. La din frelse bli oss alle til del.

Du vår himmelske far som så at din sønn gråt over fedreland og fedreby, hellige du vår sorg og gjør den til en bønnens brann i våre hjarter for fedreland og hjem. I dine hender legger vi Norge og alt hvad vi har kjært. Midt i prøvelse som kjennes som ild, vet vi at du holder folkenes skjebne i din hånd. Om du nå gi oss noen del i Kristi lidelse, så vet vi at du vil aldri svikte den som setter all sin lit til dig. Vi er avmektige og svake i verden, men vi tror og vet at alle som kommer til dig, vil du gi del i Jesu forsoning og rettferdighet. Du gir hver dag styrke og kraft til å bære det du må legge på oss. Derfor ber vi trøstig og med tillit også for oss og våre barn og for vårt norske folk: Før oss frem til din dag og til rettferdighet. La oss få bygge ditt rike her i vårt fedreland og i

Vend.

den hele verden, og gjør smertens dager til velsignelsens kilder.
Det ber vi alle i Vår Herres Jesu navn.

A PROPOS QUISLING'S TALE I BORRE.

Fhv. major Quisling holdt nylig en "stor" tale i Borre. Han og NS hadde truffet foranstaltninger til å få den kringkastet, men etter tysk ordre forbød riksfullmektig Christie, som midlertidig er chef for Kringkastingen, utsendelsen. Det referat avisene fikk lov til å publisere av talen var sterkt forkortet. Tyskerne hadde nemlig kommet undervær med at den fhv. major vilde si noe om Norges frihet, men den er det forbudt å nevne, selv for "føreren".

BEGIVENHETENE HAR OVERBEVIST.

Det er alltid smertefullt å opdage at man har tatt feil; dobbelt smertefull blir opdagelsen når man også har grunn til å være takknemlig overfor dem man må forlate. - Dette har vært tilfelle med mange fremstående norske, som i det lengste trodde på at det nuværende Tyskland vilde oss noe godt. Men overbevisende begivenheter har tvunget dem til å se. Mann etter mann sier fra: Johan E. Mellbye, Victor Mogens, direktør Heyerdahl, generalkonsul Ellef Ringnes, - alle har de lært hvad nazisme er. Særlig vil vi feste oppmerksomheten på advokat J. B. Hjort, som i siste nummer av "Rettstidende" i en saklig artikkel påviser Tysklands statsrettslige overgrep i Norge.

TYSKERNE TAR NORSK TONNASJE TIL EN VERDI AV 500 MILL. KRONER.

Tyskerne har meddelt Skibsfartsdirektoratet at de akter å ta alle norske skib på over 300 tonn som "god prise". Dette vil si at de tar skibene som bytte, uten å betale noen som helst form for erstatning. Skibsfartsdirektoratet har strittet imot så godt som mulig, men hittil uten hell. Det har heller ikke lyktes å få tyskerne til å beslaglegge skibene, idet beslagleggelse forutsetter erstatning som vi i tilfelle kunde godskrive vår clearing. Derimot er det en mulighet for at tyskerne vil la skibenes verdi gå til avdrag på den krigsgjeld vi skal betale som takk for den vennskabelige "beskyttelse" som begynte 9. april ifjor. Dette vennskapet er etterhånden blitt ogs nokså dyrt. De skib som skal prisetas har idag en verdi av rundt regnet $\frac{1}{2}$ milliard kroner. Undtatt er bare skib som lå i nøytrale havner den 9. april ifjor, det vil si i Sverige og Finland.

Det mest interessante ved dette er imidlertid at ved sin opptreden innrømmer tyskerne at de er i krig ikke bare med det Norge som er ute, men ogs med det Norge som er hjemme. I sin tid var det forbudt å antyde noe slikt, men nu finner tyskerne ut at det passer dem best å være fiender med oss. Den eneste trøsten er at det ogs passer oss best å være fiender med tyskerne, selv om det skal koste oss ytterligere en halv milliard. Vi har ikke glemt det og vi skal ikke komme til å glemme det: NORGE ER I KRIG MED TYSKLAND.

Bestemmelsen om at folk ikke får lov til å reise i den såkalte grensesone vest har vakt adskillig oppmerksomhet. Man har gjettet på hvad årsaken kan være, men man kommer like langt. Imidlertid later det til at oppmerksomheten er blitt vel stor, idet avisene har fått

kategorisk forbud mot å omtale saken ytterligere - det meldes iallfall fra journalistkretse i Oslo. Det opplyses i samme forbindelse at en hel del steder på kysten er helt eller delvis evakuert. Blandt de steder som nevnes er Fredriksvern - hvis kysthospital for skrfuløse barn skal være rømmet, Farsund, Ulvik i Hardanger og Gravidal ved Bergen.

NORSKE SELSKAB STENGT.

Herre-klubben Norske Selskab i Oslo er lukket av tyskerne.

FINN HALVORSENS VIRKSOMHET.

En av de ivrigste i tysk tjeneste er byråsjef Finn Halvorsen. Han er utrettelig både når det gjelder å forherlige tyskerne og når det gjelder å undertrykke og torturere dem som engang regnet ham som sin landsmann og kulturfelle. Han er ogs angiver. Lektorene Lampe og Pantzerhjelm Thomas har begge sittet arrestert på hans foranledning. Den siste slapp nylig ut etter et nitten døgns opphold fordi Finn Halvorsens unge datter hadde rapportert noe fra timen til sin far, som besørget resten -

SKUESPILLERNES HOLDNING.

Begivenhetene i teaterverdenen i Norge vil være så kjent fra London-nyhetene og fra våre kolleger i den fri presse i Norge at vi ikke skal omtale dem nærmere. Til de fremkomne kjennsgjøringer skal vi bare føie, at Skuespillerforbundets formue på kr.800.000.- er beslaglagt, og at skuespillerens private konti i bankene er blitt sperret.

Hele saken viser at det egentlige i Norge holder. Tyskerne og NS kan nok plyndre oss materielt, men når de prøver å knekke våre virkelige verdier, står de maktesløse.

BOMBENE I HÖYANGER.

Det foreligger nå nærmere enkeltheter om arbeidet med å fjerne ueksploderte bomber i Höyanger. Fire av de dødsdømte i Bergensprosessen, redaktør Oftedal, redaksjonssekretær Jacobsen, Hellesen og Börseth fikk i påsken anmodning fra de tyske myndigheter om å fjerne 2 - 3 ueksploderte bomber fra et engelsk flytokt over aluminiumsfabrikken i Höyanger. De dømte erklarte sig villige, men tok det forbehold at denne handling skulde være uten innflytelse på deres sak, og dette blev bekreftet i rekommandert brev som tyskerne sendte hver enkelt juridiske rådgiver. Denne forutsetning fra fangenes side henger antagelig sammen med at de ikke ønsket at tyskerne skulde utnytte forholdet ved noen som helst propaganda, kanskje særlig hvis ekspedisjonen mislyktes.

Ekspedisjonen var i høieste grad farefull, da ingen av de dømte noensinne hadde hatt befatning med denslags sprengstoff. Etterat fengselspresten hadde holdt en andakt blev de fire under skarp bevoktning sent med et lite tysk bevoktningsfartøi til Höyanger, hvor de om morgenen 1. påskedag blev satt igang med arbeidet. Tyske eksperter gav anvisning på behandling av bombene, men holdt sig selv på respektfull avstand.

Vend.

Til å bære bombene, som var på 200 kg., fikk de en sykebære. Risikoen for at bombene skulde falle gjennom trekket på båren var imidlertid stor, og det lyktes fangene å få en sandkasse til de to siste bombene. Fangene hadde påskedag ikke fått frokost, og da den første bomben var bragt til bryggen, forlangte de mat. Det blev også skaffet dem, og de nød så sitt måltid ved siden av bomben på bryggen. Men mens de spiste blev tyskerne nervøse og sendte en soldat ned med ordre om at de måtte skynde sig.

Fangene skyldte selv ro bombene ut på dypt vann, men den båt som var skaffet tilveie var så utett at da den første bomben skulde bringes ombord holdt det på å gå galt. Den av fangene som befant sig i båten stod i vann til knes, og bomben hadde nær glidd ut av hendene på ham. Det blev da skaffet tilveie en flåte, og på denne blev de tre bomber lagt. Bevokningsfartøiet tok flåten på slep og to av de dødsdømte måtte følge med ut på dypt vann og kaste bombene fra flåten i sjøen, mens en høierestående officer fra vaktfartøiet filmet dødsseilasen utover sjøen.

SMÅNYTT FRA MANGE KANTER.

STAVANGER: Innen NS-kretser skal det være satt igang arbeide for å få fjernet Quisling som fører for NS. Motiveringen skal være at han representerer den største hindring for massetilslutning til partiet. Som bekjent er kst. statsråd G. Lunde fra Stavanger. -

HALDEN: Arbeidet med å ensrette pressen skal være kommet svært langt i Østfold.

BEIARN: NS's lagfører her, Terje Gloppen, er tiltalt for tyveri fra et bensindepot. Fylkesføreren har fått stillet saken i bero, og papirene er sendt NS's hovedkvarter i Oslo til gjennemsyn.

OSLO: Tyskerne skal ha forlangt at der for statstjenestemennene innføres delt kontortid med arbeidstid 8 - 13 og 15 - 19. Dette vil føre til en øket utgift for staten på firti millioner kroner.

OSLO: Norge har 3000 idrettslag. Av disse har bare fire gått med på nyordningen: Lifjöll idrettslag i Telemark, Uredds boksegruppe i Porsgrunn, Finstadbbru idrettslag i Bjørkelangen og Hamar idrettslags skøitegruppe.

SANDNES: Man regner at 500 selvstendige gårdsbruk på Jæren er beslaglagt og ryddet av tyskerne som bruker jorden til befestningsanlegg.

BERGEN: Laksevågs Skipsverft skal bygges om til ubåtverft. Nyanleggene blir delvis sprengt inn i fjellet.

HAUGESUND: 11 forretninger som lukket fra kl. 2 til 2.30 den 9. april er stengt av politiet.

GRIMSTAD: Sommerhus blir i stor utstrekning beslaglagt av tyskere.

NATIONALTHEATER NYE SCENE.

Styret i Nationalteatret har protestert mot at det tyske foretagende i Stortingsgaten har stjålet dets navn. Det er en selvfølge at ingen nordmann setter sine ben i det tyske teater så lenge tyskerne er her som herrer.

KOMMUNALE FUNKSJONÆRER I AKER ARRESTERT.

Nazisten fru Tingulstad, som er ansatt ved forsyningsnevnden i Aker, kom for noen dager siden undervær med at hennes kolleger på kontoret hadde samlet sammen endel penger for å kunne hjelpe hinannen hvis de kom i nød. Hun angav denne "statsfiendtlige" handling til politiet, som parerte ordre og arresterte endel av funksjonærene. Av disse sitter følgende fremdeles fast: Mowinckel-Larsen, Frithjof Groth, Lars Andresen, Schirmer og Stokke.

At Mowinckel-Larsen er arrestert har også en annen grund; Han avsto nemlig å gi fru kst. statsråd Hustad ekstra-prikker til kjøp av klær fordi fru allerede hadde fått mange ganger det antall prikker hun har rett til å få. Avslaget førte til en voldsom scene på kontoret, og fru forlot det fnysende og med utropet: "Det skal De komme til å angre." Hun henvendte sig til kst. statsråd Hagelin og fikk sin hevn over Mowinckel-Larsen.

QUISLING HAR OPRETTET EN NORSK GESTAPO-AVDELING.

Med tysk støtte har fhv. major Quisling utferdiget følgende bestemmelse datert 7. mai og parafert av den midlertidige statssekretær R. Fuglesang:

Under hensyn til hirdens opgaver som bevegelsens politiske kamp og beskyttelsesorganisasjon bestemmer jeg:

1. Ved Rikshirdstaben opprettes en avdeling for politisk etterretnings-tjeneste under navn av Hirdstabens etterretningsavdeling. Etterretningsavdelingens oppgave er å holde bevegelsens ledelse underrettet om den almindelige folkestemning.
2. I utövningen av sin tjeneste benytter Etterretningsavdelingen sig av hirdmenn som med hensyn til karakter og innstilling er helt pålitelige, og som frivillig stiller sig til rådighet for dette arbeide.
3. Etterretningsavdelingen rapporterer prinsippielt direkte til NS-fører. Forsåvidt rapporter og meddelelser berører fagområdene til bevegelsens enkelte riksledere og statsrådene skjer meddelelser til disse gjennom Rikshirdens stabsjef.
4. Lederen av etterretningsavdelingen er i saklig henseende personlig ansvarlig like overfor NS-fører.
5. Disiplinært står lederen og de andre tjenestegjørende ved etterretningsavdelingen under Rikshirdledelsen.
6. Etterretningsavdelingen disponerer eget budget.
7. Til midlertidig å administrere etterretningsavdelingen beordres sveitfører Alf Gysler.
8. Ledelsen av etterretningsavdelingen tildeles en tysk rådgiver. I betraktning av de bestående krigsforhold skal lederen for etterretningsavdelingen nøie samarbeide med den tyske rådgiver. Den tyske rådgiveren er berettiget til å gi anvisninger for tjenesten.

Idet jeg henviser til min meddelelse av 18. jan. 1941 (NS meddelelser nr. 2, 2. årgang 15. febr. 1941) gjør jeg oppmerksom på at enhver organisasjon av etterretnings-tjeneste utenom de lovlige statsorganer og den hermed opprettede etterretningsavdeling er forbudt.

Oslo 7. mai 1941.

V. Quisling.

Vend.

Bilag: Arbeidsanvisning for etterretnings-tjenesten.

Arbeidsanvisning.

Med henblikk på NS propagandaens overordnede betydning skal den politiske etterretningsavdeling foreløbig legge tyngdepunktet av sitt arbeide på følgende:

1. Å samle etterretninger om virkningen av den egne propaganda, og underrette derom parti og statsinstanser.
2. Å samle etterretninger om den fiendtlige propagandas art og virksomhet (rykter, flyveblad, ulovlige trykksaker o.s.v.) for på den ene side å gi den egne propaganda hjelp til å motvirke den ulovlige, NS fiendtlige propaganda, og på den annen side å hjelpe politiet og rettsmyndighetene med deres inngripen. Etterretning om personer og persongrupper som aktivt befatter sig med NS fiendtlig propaganda og virksomhet blir av den politiske etterretningsavdeling tilstillet vedkommende politimyndighet.
3. Å overvåke eventuelle forsøk på provokasjon innen bevegelsen av enkelte medlemmer i NS, eventuelt av persongrupper innen bevegelsen.
4. Å observere personer, foreninger og organisasjoner utenfor NS som må betraktes som NS fiendtlige.

V Å R T A R B E I D E .

De nyheter vi og våre kolleger i den frie norske presse bringer, kontrollerer vi så godt vi kan, men der kan snike sig inn feil, og dem ber vi om undskyldning for.

Og så ber vi leserne: Sent oss videre når vi er lest av Dem selv, Deres familie og Deres omgangskrets! Vårt oplag øker, men det kan ikke bli stort nok, så De må hjelpe oss.

Meget av vårt stoff må bli negativt. Men kjennskap til det som foregår er en av forutsetningene for at vi som kjemper innenfor grensene skal klare å føre vår del av kampen. En annen forutsetning er at vi trots de ytre begivenheter bevarer motet, og ikke lar oss bluffe av propagandaen. Vi beholder evnen til saklig vurdering og til optimisme når vi :

Ser på det som hender i historiens lys, og

Tenker på all den heroiske kampen som våbenløse fører mot makten, og som skuespillernes holdning er det siste, hjertevarmende eksempel på.

Og så til sist: La oss ikke kaste bort åndelig kraft på hat og bitterhet. La oss bevare vårt sind rent, og la oss ikke tilsmudses av tidens heslighet. La oss alltid huske at:

Denne Bostavn er vor
og vi elsker den for,
hvad den var, hvad den er, hvad den bliver igjen.
Og som Kjerlighed gror
af den hjemlige Jord,
skal den gro af vor Kjerligheds Frøkorn igjen.

Har du skrivemaskin så kopier og send i retning fra Oslo og Bergen. La dette eksemplaret gå videre, videre og stadig videre! Tenk særlig på å få det ut på landsbygden.

T I D E N S T E G N
32. årgang Grunnlagt av O. Thommessen Nr.87 18. juni 1941.

TAKK FOR HJELPEN KJÆRE VENNER.

Vi hører fra mange kanter at våre lesere sprer oss utover. Vi tror også å kunne konstatere at vi mottas, leses og spredes i taushet. Og det er bra; taushet sikrer oss livet. Snakk og gjetninger kan berøve oss friheten og våre lesere de nyheter og artikler som de nu mottar. La oss fremdeles handle og tie sammen. Leve et fritt Norge under kong Haakon den 7de !

V Å R T L A N D .

Av Arnulf Överland.

Hvor åpne havet velter
sin bølge vill og svar
og bryter over belter
med fall og flu og skjær,
har våre mødre uten gråt
men titt i uro ventet
en liten, svartbredd båt.

I stuene ved vågen
satt søstre små og skrev
og tenkte på at nogen
fikk hemmelige brev.
Men dette skulde broren få,
han blev så lenge borte
på bølgenes de blå.

I sølvgrå sommerkvelder
står taken over myr,
og langveis høres bjeller
og lokking efter kyr.
Så milevid en ensomhet,
så åndeløse netter,
så engstelig en fred.

Og sent på efteråret
innunder fjellets horn
har våre fedre skåret
det dyrebar korn.
Om noget frøs, om sneen falt,
så måtte ingen klage,
det kunde frosset, alt.

På hvite vinterveier
går folk med øks og sag
innover skog og heier
ved første gry av dag.
Du kjente kanskje også dem
som blev i elfvelommen
før tømmeret kom frem.

De stille stjerner stiger
i luftens frosne veld
og våker over riker
og sne og hvite fjell.
Det er vårt land, vårt fedreland,
og det har alltid tilhørt
den norske arbeidsmann !

HIRDEN FÅR "RETT" TIL Å SLÅ UTEN AT POLITIET SKAL GRIPE INN.

Jernkors-ridder Jonas L i e fra den greske frihetskamp har i en skrivelse underrettet politimyndighetene landet rundt om at hirden har lov til å øve selvtekt uten at politiet skal gripe inn. - Vi visste jo dette på forhånd, men det er greit å se det på trykk fra den kst. statsråd.

R.P.S.

Vend.

Jnr:01330 A

1941

Mappe /
Ekspl. 87
Arg. 1941
O.V. 58.901
Jfr. 2742/41

O.V. 901/41.

1631/41.